

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

21 Μαρτίου 2020

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Αρ. Φύλλου 970

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθμ. 746/70091

Τεχνικός κανονισμός επιλογής και αποδοχής κλώνων ποικιλιών και υποκειμένων αμπέλου (Vitis L.)».

**Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ**

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α) Της παρ. 3 του άρθρου 6 και της παρ. 3 του άρθρου 10 του ν. 1564/1985 «Οργάνωση παραγωγής και εμπορίας του πολλαπλασιαστικού υλικού φυτικών ειδών» (Α' 164).

β) Του άρθρου 90 του Κώδικα νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα Κυβερνητικά Όργανα, (άρθρο πρώτο του π.δ. 63/2005, Α' 98).

2. Το π.δ. 83/2019 «Διορισμός Αντιπροέδρου της Κυβέρνησης, Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών.» (Α' 121).

3. Την 258676/29.9.2003 απόφαση των υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Γεωργίας «Τεχνικός Κανονισμός ελέγχου και πιστοποίησης των υλικών αγενούς πολλαπλασιασμού της αμπέλου» (Β' 1517), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

4. Την γνώμη της Τεχνικής Επιτροπής Πολλαπλασιαστικού Υλικού (Τ.Ε.Π.Υ.) του άρθρου 20 του ν. 1564/1985 (Α' 164), όπως αυτή διατυπώνεται στο από 18/09/2019 πρακτικό συνεδρίασής της.

5. Το γεγονός ότι από τις διατάξεις της απόφασης αυτής δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του Κρατικού προϋπολογισμού, αποφασίζουμε:

Άρθρο 1

Σκοπός - Πεδίο εφαρμογής

Με την παρούσα απόφαση καθορίζονται οι όροι, οι προϋποθέσεις και η διαδικασία εγγραφής κλώνων ποικιλιών και κλώνων υποκειμένων αμπέλου (Vitis L.), στο εξής κλώνοι, στον εθνικό κατάλογο ποικιλιών καλλιεργούμενων φυτικών ειδών του άρθρου 6 του ν. 1564/1985 (Α' 164), στο εξής εθνικό κατάλογο και η μεθοδολογία κλωνικής επιλογής.

Άρθρο 2

Ορισμοί

Για τους σκοπούς της παρούσας απόφασης ισχύουν οι ορισμοί του άρθρου 2 της 258676/29.09.2003 απόφασης των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Γεωργίας (Β' 1517), όπως κάθε φορά ισχύει και επιπλέον νοείται ως:

Κλωνική επιλογή: Η επιλογή γονοτύπων εντός μιας συγκεκριμένης ποικιλίας ή ποικιλίας υποκειμένου αμπέλου (Vitis L.) με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά, όπως αυτά ορίζονται από τους στόχους της διαδικασίας επιλογής. Τα χαρακτηριστικά αυτά μπορεί να αφορούν διαφορετικές κατηγορίες φαινολογικών χαρακτηριστικών (όπως χρόνος ωρίμανσης), παραμέτρους απόδοσης και ποιότητας (όπως προφίλ αρώματος) ή ευαισθησία και αντοχή σε βιοτικούς ή αβιοτικούς παράγοντες. Η επιλογή των κατάλληλων γονοτύπων συνδυάζεται με φυτοϋγειονομικές δοκιμές με σκοπό την απόκτηση υγιών κλώνων.

Άρθρο 3

Γνωστοποίηση και διαδικασία κλωνικής επιλογής

1. Το φυσικό ή νομικό πρόσωπο που διενεργεί την κλωνική επιλογή υποχρεούται να γνωστοποιήσει εγγράφως, στο Τμήμα Ελέγχου Ποικιλιών Καλλιεργούμενων Φυτών (ΤΕΠΚΦ) της Διεύθυνσης Πολλαπλασιαστικού Υλικού Καλλιεργούμενων Φυτικών Ειδών και Φυτογενετικών Πόρων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (ΥΠΑΑΤ), την έναρξη της κλωνικής επιλογής πριν από την ημερομηνία έναρξης αυτής, με την επιφύλαξη της παρ. 2 του άρθρου 9.

Η γνωστοποίηση περιλαμβάνει:

α) Το ονοματεπώνυμο του φυσικού ή νομικού προσώπου και τα πλήρη στοιχεία επικοινωνίας του,

β) την/τις ποικιλία/ες ή/και το/τα υποκείμενο/α στα οποία θα διενεργηθεί η κλωνική επιλογή και

γ) εάν η κλωνική επιλογή θα διενεργηθεί σε συνεργασία με δημόσια ερευνητικά ιδρύματα της χώρας ή κρατών μελών της Ε.Ε. ή τρίτων χωρών.

2. Η κατευθυντήρια οδηγία για την διενέργεια της κλωνικής επιλογής περιγράφεται στο Παράρτημα Ι της παρούσας.

Άρθρο 4

Επίσημοι Έλεγχοι - Αρμόδιες Αρχές

Οι επίσημοι έλεγχοι που διεξάγονται για την αποδοχή των κλώνων αφορούν:

α) Στους ελέγχους για την διαπίστωση της ποικιλιακής ταυτότητας αυτών και του/των ιδιαίτερου/ων χαρακτηριστικού/ών, όπως αυτό/ά έχουν δηλωθεί από τον αιτούντα και διενεργούνται από το ΤΕΠΚΦ και

β) στους ελέγχους της φυτοϋγειονομικής τους κατάστασης, σύμφωνα με το Παράρτημα Ι του άρθρου 22 της 258676/29-09-2003 απόφασης, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει και τον Κανονισμό (ΕΕ) 2016/2031 και κάθε άλλης ενωσιακής και εθνικής διάταξης περί φυτοϋγείας και διενεργούνται από τις αρμόδιες υπηρεσίες φυτοϋγειονομικού ελέγχου.

Άρθρο 5

Διαδικασία εγγραφής του κλώνου στον εθνικό κατάλογο - Διαδικασία διαγραφής

1. Για να καταχωριστεί ένας κλώνος στον εθνικό κατάλογο:

Το φυσικό ή νομικό πρόσωπο που διενήργησε την κλωνική επιλογή ή ο νόμιμος εκπρόσωπός του που έχει την έδρα του ή την κατοικία του στην Ε.Ε. υποβάλλει στο ΤΕΠΚΦ έντυπη αίτηση εγγραφής που χορηγείται από αυτό, από την 1η Ιουλίου έως την 31η Δεκεμβρίου κάθε έτους, η οποία συνοδεύεται από:

α) Τα πλήρη στοιχεία του προσώπου που διενήργησε την κλωνική επιλογή και τα πλήρη στοιχεία του διατηρητή, όπως αυτός ορίζεται από το πρόσωπο που διενήργησε την κλωνική επιλογή (το ονοματεπώνυμο του φυσικού προσώπου ή την επωνυμία του νομικού προσώπου και τα πλήρη στοιχεία επικοινωνίας),

β) ιδιωτικό συμφωνητικό μεταξύ του κατόχου πιστοποιητικού φυτικής δημιουργίας του άρθρου 8 του ν. 1564/1985 ή κοινοτικού δικαιώματος επί φυτικής ποικιλίας αμπέλου, σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2100/94 (ΕΕ L 227, 1.9.1994, σ.1) και του προσώπου που διενήργησε την κλωνική επιλογή. Ποικιλίες για τις οποίες δεν αναφέρεται δημιουργός στον εθνικό κατάλογο ή στον κοινό κατάλογο, ή ποικιλίες με διατηρητή τον οριζόμενο στην παρ. 3 του άρθρου 4 της 1649/89081/22.06.2018 απόφασης (Β' 2816), νοούνται ως ελεύθερες και δεν απαιτείται η υποβολή του ιδιωτικού συμφωνητικού της παρούσας περίπτωσης,

γ) πληροφοριακά στοιχεία σε ειδικό έντυπο που χορηγείται από το ΤΕΠΚΦ, τα οποία περιλαμβάνουν το/τα ιδιαίτερο/α χαρακτηριστικό/ά του υποψήφιου προς εγγραφή κλώνου, όπως έχουν καταγραφεί με ευθύνη του προσώπου που διενήργησε την κλωνική επιλογή,

δ) το γευστικό προφίλ και η κατάταξη της ποιότητας του παραγόμενου οίνου από τον υποψήφιο προς εγγραφή κλώνου (εάν είναι εφικτή η μικροοινοποίηση), όπως έχουν καταγραφεί με ευθύνη του προσώπου που διενήργησε την κλωνική επιλογή,

ε) αποτελέσματα εξέτασης της ποικιλιακής ταυτότητας του υποψήφιου προς εγγραφή κλώνου, σύμφωνα τουλάχιστον με τα χαρακτηριστικά 1.1., 3.2., 5.1., 6.3., 6.4., 6.5., 6.9., 7., 8.2., 8.3., 8.4., 8.5., 8.6., 8.7., 9.2., 9.4., 9.5., 9.6., 9.7., 9.8., 9.9., που αναφέρονται στο μέρος Α του παραρτήματος Ι και τα χαρακτηριστικά που αναφέρονται στο μέρος Β του παραρτήματος Ι του άρθρου 5 της 1649/89081/22.06.2018 απόφασης, από αναγνωρισμένο εργαστήριο της χώρας (όπως ΕΛΓΟ ΔΗΜΗΤΡΑ - Ινστι-

τούτο Ελιάς, Υποτροπικών Φυτών και Αμπέλου, Τμήμα Αμπέλου, ΕΛΓΟ ΔΗΜΗΤΡΑ - Ινστιτούτο Γενετικής Βελτίωσης και Φυτογενετικών Πόρων, Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Σχολή Αγροτικής Παραγωγής, Υποδομών και Περιβάλλοντος, Τμήμα Επιστήμης Φυτικής Παραγωγής, Εργαστήριο Αμπελογαίας, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης - Σχολή Γεωπονίας, Δασολογίας και Φυσικού Περιβάλλοντος, Τμήμα Γεωπονίας, Εργαστήριο Αμπελουργίας) ή της Ε.Ε.,

στ) αποτελέσματα ελέγχου φυτοϋγείας από επίσημα αναγνωρισμένο εργαστήριο της χώρας, όπως Σταθμός Ελέγχου Αγενοούς Πολλαπλασιαστικού Υλικού και Σπόρων (ΣΕΑΠΥΣ) της Διεύθυνσης Πολλαπλασιαστικού Υλικού Καλλιεργούμενων Φυτικών Ειδών και Φυτογενετικών Πόρων του ΥΠΑΑΤ, Μπενάκειο Φυτοπαθολογικό Ινστιτούτο (ΜΦΙ), ΕΛΓΟ ΔΗΜΗΤΡΑ - Ινστιτούτο Ελιάς Υποτροπικών Φυτών και Αμπέλου, ή αναγνωρισμένα εργαστήρια της Ε.Ε. και εφόσον απαιτείται αποτελέσματα της εξυγίανσης, σύμφωνα με το Παράρτημα Ι του άρθρου 22 της 258676/29-09-2003 απόφασης και τον Κανονισμό (ΕΕ) 2016/2031,

ζ) στοιχεία του αγροτεμαχίου στο οποίο πρόκειται να εγκατασταθεί ο πειραματικός αμπελώνας για τον έλεγχο του υποψήφιου προς εγγραφή κλώνου (Περιφέρεια, Περιφερειακή Ενότητα, Δήμος, Δημοτική Ενότητα, Τοπική Κοινότητα, τοποθεσία), εφόσον χορηγηθεί η έγκριση της παρ. 3.

2. Το παράβολο εγγραφής του κλώνου στον εθνικό κατάλογο είναι ίσης αξίας με το παράβολο εγγραφής της ποικιλίας αμπέλου, όπως ορίζεται στην 6321/44913/30.4.2015 απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Παραγωγικής Ανασυγκρότησης, Περιβάλλοντος και Ενέργειας (Β' 1099), όπως κάθε φορά ισχύει και καταβάλλεται για κάθε ένα από τα συνολικά τρία (3) έτη δοκιμών της παρ. 5 του άρθρου 6. Η πληρωμή του παραβόλου για το πρώτο έτος δοκιμών πραγματοποιείται το έτος της πρώτης κανονικής παραγωγής του πειραματικού αμπελώνα ελέγχου του άρθρου 6.

3. Το ΤΕΠΚΦ ελέγχει την αίτηση και τα συνοδευτικά έγγραφα της παρ. 1 ως προς την πληρότητα και την εγκυρότητά τους και εφόσον πληρούνται οι όροι και οι προϋποθέσεις της παρ. 1, χορηγεί έγκριση για την εγκατάσταση του πειραματικού αμπελώνα ελέγχου του υποψήφιου προς εγγραφή κλώνου στο φυσικό ή νομικό πρόσωπο που διενήργησε την κλωνική επιλογή.

Αν η αίτηση είναι ελλιπής, το ΤΕΠΚΦ ενημερώνει εγγράφως τον ενδιαφερόμενο για την συμμόρφωσή του μέσα σε δύο (2) μήνες από την παραλαβή της σχετικής ειδοποίησης από αυτόν. Αν ο ενδιαφερόμενος δεν συμμορφωθεί μέσα στο ανωτέρω χρονικό διάστημα, η αίτηση απορρίπτεται και ενημερώνεται εγγράφως ο ενδιαφερόμενος. Ο ενδιαφερόμενος μπορεί να επανέλθει με νέα αίτηση, εφόσον πληροί τους όρους και τις προϋποθέσεις της παρούσας απόφασης.

4. Η εγκατάσταση του πειραματικού αμπελώνα ελέγχου πραγματοποιείται σύμφωνα με το άρθρο 6. Το φυτικό υλικό στον πειραματικό αμπελώνα ελέγχεται από το ΤΕΠΚΦ και τις αρμόδιες υπηρεσίες φυτοϋγειονομικού ελέγχου, ως προς την ποικιλιακή του ταυτότητα και την φυτοϋγειονομική του κατάσταση, αντίστοιχα, σύμφωνα

με το Παράρτημα Ι του άρθρου 22 της 258676/29-09-2003 απόφασης και σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2016/2031 και κάθε άλλης ενωσιακής και εθνικής διάταξης περί φυτοϋγείας. Το/τα ιδιαίτερο/α χαρακτηριστικό/ά για τα οποία ελέγχεται ο υποψήφιος κλώνος αναφέρονται στο παράρτημα ΙΙ.

5. Μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας ελέγχου στον πειραματικό αμπελώνα ελέγχου του άρθρου 6 και λαμβάνοντας υπόψη τα αποτελέσματα αυτού, το ΤΕΠΚΦ συντάσσει σχετική έκθεση και εισηγείται στην Τεχνική Επιτροπή Πολλαπλασιαστικού Υλικού του άρθρου 20 του ν. 1564/1985, στο εξής ΤΕΠΥ, η οποία γνωμοδοτεί προς τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων επί της αποδοχής ή απόρριψης του υποψήφιου κλώνου. Η εγγραφή ή η απόρριψη της εγγραφής του υποψήφιου κλώνου στον Εθνικό Κατάλογο γίνεται, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 6 του ν. 1564/1985 και την παρ. 2 του άρθρου 5 της 258676/29-09-2003 απόφασης.

6. Κατά παρέκκλιση των διατάξεων του άρθρου 4 και για την αποδοχή του πρώτου υποψήφιου προς εγγραφή κλώνου στον εθνικό κατάλογο, ο υποψήφιος κλώνος προτείνεται για εγγραφή, μόνο εφόσον διατηρεί την ποικιλιακή του ταυτότητα και διαπιστωθεί ότι πληροί τις φυτοϋγειονομικές απαιτήσεις του Παραρτήματος Ι του άρθρου 22 της 258676/29-09-2003 απόφασης και του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/2031 και κάθε άλλης ενωσιακής και εθνικής διάταξης περί φυτοϋγείας, χωρίς να απαιτείται: α) ο έλεγχος του/των ιδιαίτερου/ων χαρακτηριστικού/ών αυτού και β) η εγκατάσταση του πειραματικού αμπελώνα ελέγχου του άρθρου 6.

7. Κατά της απόφασης που απορρίπτει την αίτηση της παρ. 1 μπορεί να ασκηθεί προσφυγή, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 6 του ν. 1564/1985.

8. Σε περίπτωση αποδοχής, ο κλώνος εγγράφεται στον εθνικό κατάλογο για αόριστο χρονικό διάστημα.

9. Οποιαδήποτε αλλαγή στον διατηρητή κλώνου εγγεγραμμένου στον Εθνικό Κατάλογο γίνεται σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 6 του ν. 1564/1985.

10. Οι κλώνοι διαγράφονται από τον εθνικό κατάλογο, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 6 του ν. 1564/1985, εάν:

α) Αποδειχθεί ότι τα στοιχεία της αίτησης της παρ. 1 δεν είναι αληθή, ή

β) αποδειχθεί ότι δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις και οι υποχρεώσεις του διατηρητή, όπως αυτές ορίζονται στο άρθρο 9 της 258676/29.9.2003 απόφασης και στην 217265/28-01-2004 απόφαση του Υπουργού Γεωργίας (Β' 204), ή

γ) υποβληθεί αίτηση διαγραφής από τον διενεργήσαντα την κλωνική επιλογή του εν λόγω κλώνου.

Άρθρο 6

Εγκατάσταση πειραματικού αμπελώνα ελέγχου και διάρκεια ελέγχου του υποψήφιου προς εγγραφή κλώνου

1. Το πρόσωπο που διενήργησε την κλωνική επιλογή προβαίνει στην εγκατάσταση πειραματικού αμπελώνα ελέγχου του υποψήφιου προς εγγραφή κλώνου μετά την χορήγηση της έγκρισης της παρ. 3 του άρθρου 5 με την επιφύλαξη των διατάξεων της παρ. 6 του άρθρου 5.

Στον πειραματικό αμπελώνα ελέγχου εγκαθίστανται υγιή φυτά του προς έλεγχο κλώνου. Ο πειραματικός αμπελώνας ελέγχου εγκαθίσταται σε μία και εφόσον υπάρχει η δυνατότητα σε περισσότερες περιοχές με διαφορετικές εδαφοκλιματικές συνθήκες, από αυτές όπου καλλιεργείται η ποικιλία.

2. Η φύτευση του πειραματικού αμπελώνα ελέγχου δηλώνεται άμεσα από τον ενδιαφερόμενο στην Διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής (ΔΑΟΚ) στην ζώνη ευθύνης της οποίας πραγματοποιείται, προσκομίζοντας την έγκριση της παρ. 3 του άρθρου 5 καθώς και τους τίτλους ιδιοκτησίας ή το μισθωτήριο του αγροτεμαχίου. Στη συνέχεια η αρμόδια ΔΑΟΚ προβαίνει σε επιβεβαίωση της φύτευσης του πειραματικού αμπελώνα με επιτόπιο έλεγχο και κατόπιν στην καταχώριση αυτού στο αμπελουργικό μητρώο σε ειδικό κωδικό που δίδεται από την αρμόδια Διεύθυνση Αξιοποίησης και Τεχνολογίας Τροφίμων του ΥΠΑΑΤ, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 7 και της περ. 1α της παρ. 1.2 του Παραρτήματος ΙV του κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμού (ΕΕ) 2018/273 της Επιτροπής.

3. Ο υποψήφιος προς εγγραφή κλώνος ελέγχεται από το ΤΕΠΚΦ ως προς την αγρονομική και τεχνολογική συμπεριφορά του με ένα τουλάχιστον υποκείμενο αμπέλου ευρέως διαδεδομένο, από τα καταλληλότερα για τις ελληνικές συνθήκες και την ποικιλία, σε τρεις τουλάχιστον επαναλήψεις. Κάθε επανάληψη περιλαμβάνει τουλάχιστον πέντε (5) φυτά αμπέλου, ώστε ο ελάχιστος αριθμός φυτών ανά υποψήφιο προς εγγραφή κλώνου και ανά υποκείμενο να μην είναι μικρότερος του δεκαπέντε (15).

4. Ο πειραματικός αμπελώνας ελέγχου για λόγους σύγκρισης περιλαμβάνει ως μάρτυρα, έναν ή περισσότερους από τους ήδη εγγεγραμμένους κλώνους συγκεκριμένης ποικιλίας αμπέλου ή υποκειμένου αμπέλου στον εθνικό κατάλογο.

Ο υποψήφιος προς εγγραφή κλώνος και ο/οι μάρτυρας/ες εμβολιάζονται στο/α ίδιο/α υποκείμενο/α.

Ο αριθμός των πρέμνων του μάρτυρα είναι ο ίδιος με τον αριθμό των πρέμνων του υποψήφιου προς εγγραφή κλώνου και δέχονται τις ίδιες μεταχειρίσεις με τον υποψήφιο προς εγγραφή κλώνου.

5. Ο έλεγχος του υποψήφιου προς εγγραφή κλώνου διαρκεί τουλάχιστον τρία (3) έτη από το έτος της πρώτης κανονικής παραγωγής. Το/τα ιδιαίτερο/α χαρακτηριστικό/ά για τα οποία ελέγχεται ο υποψήφιος κλώνος είναι αυτά που δηλώνονται από τον αιτούντα σύμφωνα με την περ. γ' της παρ. 1 του άρθρου 5 και περιλαμβάνονται στο παράρτημα ΙΙ. Τα δεδομένα από τον πειραματικό αμπελώνα ελέγχου, τόσο του μάρτυρα όσο και του υποψήφιου προς εγγραφή κλώνου για κάθε έτος, συγκεντρώνονται στο φάκελο που περιλαμβάνει την αίτηση και τα συνοδευτικά έγγραφα της παρ. 1 του άρθρου 5.

Άρθρο 7

Επίσημη δημοσίευση των κλώνων στον Εθνικό Κατάλογο ποικιλιών αμπέλου

1. Κάθε κλώνος φέρει μοναδικό κωδικό αριθμό, ο οποίος δίνεται από το ΤΕΠΚΦ και είναι συνδυασμός γραμμάτων και αριθμών, αποτελούμενος κατά σειρά από: α) τα δύο πρώτα γράμματα (κεφαλαία) της χώρας προέλευσης

(ΕΛ), β) τα γράμματα ή ψηφία της κωδικοποιημένης ονομασίας της ποικιλίας, τον αύξοντα αριθμό καταχώρισης που χορηγείται από το ΤΕΠΚΦ (000) και δ) τον κωδικό διατηρητή (ΑΒΓ ή 000).

2. Ο κλώνος εγγράφεται στον εθνικό κατάλογο κάτω από το όνομα της ποικιλίας ή του υποκειμένου, σύμφωνα με τις παρ. 1 και 2 του άρθρου 6 του ν. 1564/1985 και την παρ. 2 του άρθρου 5 της 258676/29-09-2003 απόφασης.

Άρθρο 8

Διατήρηση κλώνων - Έλεγχος διατηρητών

1. Μετά την εγγραφή του κλώνου στον εθνικό κατάλογο, ο πειραματικός αμπελώνας ελέγχου του άρθρου 6 του υποψήφιου κλώνου, εφόσον πληροί τις προϋποθέσεις της 2128/83966/01.08.2017 απόφασης (Β' 2725), όπως ισχύει, μπορεί να αποτελέσει τη μητρική φυτεία η οποία προορίζεται για την παραγωγή βασικού ή πιστοποιημένου πολλαπλασιαστικού υλικού του συγκεκριμένου κλώνου.

2. Τα υγιή φυτά των κλώνων που προορίζονται για την παραγωγή αρχικού υλικού (μητρική φυτεία) διατηρούνται σε αυτόρριζη μορφή, σε δοχεία με απολυμασμένο εδαφικό μείγμα ή έδαφος με άμμο τουλάχιστον 95% και έως 2% άργιλο. Τα δοχεία με τα φυτά αυτά τοποθετούνται σε ειδικά διαμορφωμένους χώρους (εντομοστεγή δικτυοκήπια) για την αποφυγή μολύνσεων από επιβλαβείς οργανισμούς. Το δάπεδο του δικτυοκηπίου πρέπει να είναι καλυμμένο με σκυρόδεμα ή χαλίκι, ή άλλο κατάλληλο υλικό προς αποφυγή οποιασδήποτε μόλυνσης από το έδαφος. Διατήρηση των υγιών φυτών μπορεί να γίνει και in vitro, σύμφωνα με τις γενικά αποδεκτές μεθόδους.

3. Ο έλεγχος της ύπαρξης των προϋποθέσεων και υποχρεώσεων του διατηρητή κλώνων γίνεται από το ΤΕΠΚΦ, σύμφωνα με το άρθρο 9 της 258676/29.9.2003 απόφασης και με το άρθρο 4 της 217265/28-01-2004 απόφασης.

4. Σε περίπτωση αλλαγής του τόπου διατήρησης των κλώνων, ο διατηρητής υποχρεούται να ενημερώσει εγγράφως το ΤΕΠΚΦ, προκειμένου να γίνει επανέλεγχος των προϋποθέσεων, σύμφωνα με την παράγραφο 3.

Άρθρο 9

Μεταβατικές διατάξεις

1. Για τους υποψήφιους προς εγγραφή κλώνους των οποίων η διαδικασία εγγραφής τους στον εθνικό κατάλογο ποικιλιών αμπέλου είναι σε εξέλιξη, εφαρμόζονται οι διατάξεις της παρούσας.

2. Τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα που κατά την έναρξη ισχύος της παρούσας απόφασης διενεργούν κλωνική επιλογή, υποχρεούνται να τη γνωστοποιήσουν στο ΤΕΠΚΦ εντός τριμήνου από την δημοσίευση της παρούσας.

Άρθρο 10

Καταργούμενες διατάξεις

Από την έναρξη ισχύος της παρούσας απόφασης καταργείται η 1847/60594/20.05.2016 απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Τεχνικός κανονισμός επιλογής και αποδοχής κλώνων ποικιλιών και κλώνων υποκειμένων αμπέλου» (Β' 1599).

Κάθε αναφορά στην ως άνω καταργούμενη απόφαση θεωρείται ως παραπομπή στην παρούσα απόφαση.

Άρθρο 11

Έναρξη ισχύος

Η απόφαση αυτή αρχίζει να ισχύει από τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

Μεθοδολογία κλωνικής επιλογής, σύμφωνα με την απόφαση VITI 564A-2017 του Διεθνούς Οργανισμού για την Άμπελο και τον Οίνο (OIV), όπως κάθε φορά ισχύει.

Το παρόν Παράρτημα αποτελεί κατευθυντήρια οδηγία για τους ενδιαφερόμενους που επιθυμούν να διενεργήσουν κλωνική επιλογή.

Η κλωνική επιλογή στην άμπελο, εκμεταλλεύεται και προσθέτει αξία στην υπάρχουσα ενδο-ποικιλιακή παραλλακτικότητα. Αυτή η γενετική παραλλακτικότητα προέρχεται κυρίως από φυσικές μεταλλάξεις οι οποίες σταθεροποιούνται με τον αγενή πολλαπλασιασμό. Η πιθανότητα ύπαρξης ενδο-ποικιλιακής παραλλακτικότητας αυξάνεται με την αύξηση της ηλικίας των αμπελώνων. Επίσης αυξάνεται για τις ποικιλίες που είναι γνωστό ότι καλλιεργούνται για μεγάλο χρονικό διάστημα, οι οποίες είναι ευρέως διαδεδομένες και οι οποίες καταλαμβάνουν σημαντικό μέρος της έκτασης που καλλιεργείται η άμπελος. Η κλωνική επιλογή προσπαθεί να εντοπίσει μεμονωμένα άτομα - πρέμνα με θετικά τροποποιημένα χαρακτηριστικά, όπως αυτά ορίζονται από τους στόχους της διαδικασίας επιλογής εντός της συγκεκριμένης ποικιλίας. Αυτά τα χαρακτηριστικά μπορεί να ισχύουν για διαφορετικές κατηγορίες φαινολογικών χαρακτηριστικών (π.χ. χρόνος ωρίμανσης), παραμέτρους απόδοσης και ποιότητας (π.χ. προφίλ αρώματος) ή ευαισθησία και αντοχή σε επιβλαβείς οργανισμούς.

Η επιλογή των κατάλληλων γενετικών μεταλλάξεων πρέπει να συνοδεύεται από φυτοϋγειονομικές δοκιμές προκειμένου να ληφθούν υγιείς (απαλλαγμένοι από επιβλαβείς οργανισμούς) κλώνοι. Για τη διαδικασία της κλωνικής επιλογής ακολουθείται το παρακάτω πρωτόκολλο:

1. Πρώτο στάδιο - Επιλογή αρχικού υλικού

Η κλωνική επιλογή είναι πιο αποτελεσματική όταν τα αρχικά άτομα - πρέμνα (γονότυποι) επιλέγονται κατά προτίμηση από αμπελώνες φυτεμένους χωρίς επιλεγμένους κλώνους ή πριν ξεκινήσει η επιλογή στην εξεταζόμενη περιοχή. Σε αυτούς τους αμπελώνες, η ενδοποικιλιακή παραλλακτικότητα είναι πιθανότερη, αυξάνοντας την πιθανότητα να επιλεγούν προφανώς ανώτερα άτομα - πρέμνα σχετικά με τα χαρακτηριστικά στα οποία στοχεύει το πρόγραμμα κλωνικής επιλογής. Επιπλέον, τα αρχικά άτομα - πρέμνα πρέπει να πληρούν τις επιθυμητές απαιτήσεις για άλλα σημαντικά αμπελοαγρονομικά χαρακτηριστικά. Επιπρόσθετα, τα επιλεγμένα άτομα - πρέμνα πρέπει να αναγνωρίζονται ως αληθής ως προς την ποικιλία βάσει αμπελογραφικών ή / και γενετικών ερευνών. Αυτή η αρχική επιλογή θα πρέπει να πραγματοποιείται με αμπελογραφικές και φαινολογικές αξιολογήσεις. Επιπλέον, η επιλογή θα πρέπει να μεριμνά για την εξάλειψη

των ατόμων - πρέμνων που είναι προσβεβλημένα από επιβλαβείς οργανισμούς, σύμφωνα με την ισχύουσα ενωσιακή και εθνική φυτοϋγειονομική νομοθεσία.

2. Δεύτερο στάδιο - Παρατήρηση και διατήρηση των απογόνων με αγενή πολλαπλασιασμό των επιλεγμένων ατόμων - πρέμνων

Τα επιλεγμένα άτομα - πρέμνα (από το πρώτο στάδιο) τα οποία μπορούν να προέρχονται από διάφορες περιοχές ή / και τοποθεσίες και τα οποία ολοκληρώνουν επιτυχώς τον φυτοϋγειονομικό έλεγχο, σύμφωνα με την ισχύουσα εθνική και ενωσιακή φυτοϋγειονομική νομοθεσία, πολλαπλασιάζονται μεμονωμένα και φυτεύονται σε συγκριτικό πειραματικό αγρό, κατά προτίμηση σε δύο περιβάλλοντα με διαφορετικές εδαφοκλιματικές συνθήκες. Για λόγους σύγκρισης, ο πειραματικός αγρός πρέπει να περιλαμβάνει για αναφορά έναν ή περισσότερους υπάρχοντες κλώνους. Ο πειραματικός αγρός πρέπει να παρουσιάζει ομοιογενείς εδαφικές και μικροκλιματικές συνθήκες. Το έδαφος του πειραματικού αγρού πρέπει να είναι απαλλαγμένο από νηματώδεις του γένους *Xiphinema ssp.*, οι οποίοι είναι φορείς ιολογικών ασθενειών. Όλα τα φυτά του πειραματικού αγρού εμβολιάζονται στο ίδιο υποκείμενο ή κλώνο υποκειμένου.

Το υποκείμενο που χρησιμοποιείται πρέπει να είναι προσαρμοσμένο στις τοπικές εδαφικές συνθήκες και κατά προτίμηση να είναι ένα από τα πιο συχνά χρησιμοποιούμενα υποκείμενα στην περιοχή αυτή. Ο κάθε υποψήφιος κλώνος εγκαθίστανται στον πειραματικό αγρό σε τρεις τουλάχιστον επαναλήψεις, με πέντε (5) τουλάχιστον φυτά σε κάθε επανάληψη. Η αξιολόγηση θα πρέπει να διεξάγεται σε διάστημα τριών έως πέντε ετών. Στην περίπτωση των οιοποιήσιμων σταφυλιών πρέπει να περιλαμβάνονται οι χαρακτήρες που αναφέρονται στο παράρτημα II της παρούσας απόφασης. Επιπροσθέτως, μπορούν να συμπεριληφθούν και άλλα χαρακτηριστικά, ειδικά αυτά που παρουσιάζουν ιδιαίτερο περιφερειακό ενδιαφέρον ή είναι περισσότερο συναφή με τον χαρακτηρισμό του τύπου του ληφθέντος προϊόντος. Με βάση τα δεδομένα που συλλέγονται για περίοδο τουλάχιστον τριών ετών, μπορεί να γίνει κατάταξη σχετικά με την "γενική συμπεριφορά/επίδοση" των υποψηφίων κλώνων, λαμβάνοντας επίσης υπόψη τα ειδικά χαρακτηριστικά που περιλαμβάνονται στους στόχους του τρέχοντος προγράμματος επιλογής κλώνων. Τα χαρακτηριστικά που πρέπει να ληφθούν υπόψη κατά την επιλογή των κλώνων πρέπει να είναι σύμφωνα με τα τελικά προϊόντα (υποκείμενα, επιτραπέζια σταφύλια και σταφίδες, χυμοί κ.λπ.). Όσον αφορά στην ποιότητα των επιτραπέζιων σταφυλιών πρέπει να ληφθούν υπόψη οι διατάξεις που αναφέρονται στην απόφαση του Διεθνούς Οργανισμού για την Άμπελο και τον Οίνο OIV-SCRAISIN 371-2008.

3. Τρίτο στάδιο (προαιρετικό) - Πλήρης μελέτη των επιλεγμένων από το δεύτερο στάδιο ατόμων - πρέμνων

Ο υποψήφιος κλώνος με την πιο κατάλληλη επίδοση/ συμπεριφορά από τον προηγούμενο κύκλο αξιολόγησης πολλαπλασιάζεται για περαιτέρω παρατηρήσεις. Σε αυτόν τον μεταγενέστερο κύκλο δοκιμών, διεξάγεται έρευνα:

- σε διάφορες τοποθεσίες, εφόσον είναι δυνατόν,
- σε πολλά υποκείμενα (που χρησιμοποιούνται συχνότερα στη χώρα ή στην περιοχή καλλιέργειας),
- με επαρκή φυτά ανά κλώνο, προκειμένου να αποκτηθεί η κατάλληλη ποσότητα σταφυλών για μικροοινοποίηση,
- με τουλάχιστον τρεις επαναλήψεις ανά υποψήφιο κλώνο (πειραματικός σχεδιασμός).

Εφόσον είναι δυνατόν, χρησιμοποιούνται τα κατάλληλα, στατιστικά ασφαλή, πειραματικά σχέδια και πρότυπα / μοντέλα για την ανάλυση δεδομένων κατά την φαινοτυπική αξιολόγηση της γενετικής αξίας των υποψηφίων κλώνων, ώστε να διασφαλιστεί ότι η γενετική αξία των υποψηφίων κλώνων διαχωρίζεται αποτελεσματικά από την περιβαλλοντική επίδραση. Οι αξιολογήσεις διεξάγονται για τα ίδια χαρακτηριστικά με το προηγούμενο στάδιο (δεύτερο στάδιο), με ιδιαίτερη έμφαση στις παραμέτρους ποιότητας (βλ. Παράρτημα II). Οι αξιολογήσεις, συμπεριλαμβανομένων των οιοποιήσεων, διεξάγονται επί δύο τουλάχιστον έτη. Τα δεδομένα που συλλέγονται στο πλαίσιο αυτού του κύκλου δοκιμών παρέχουν μια σταθερή βάση για την αξιολόγηση των υποψηφίων κλώνων για τα διερευνηθέντα χαρακτηριστικά. Επιπλέον, εξαιτίας των διαφορετικών περιβαλλόντων και των διαφορετικών συνδυασμών εμβολίου - υποκειμένου, μπορεί να υπολογιστεί η συνδιακύμανση των υποψηφίων κλώνων.

Εφόσον είναι δυνατόν, πρέπει να γίνει μια εκτίμηση του προβλέψιμου γενετικού οφέλους που θα αποκτηθεί από την επιλογή.

Φυτοϋγειονομική επιθεώρηση επιλεγμένων ατόμων-πρέμνων

Τα άτομα - πρέμνα που επιλέγονται στο πρώτο στάδιο θα πρέπει να ελέγχονται για τους επιβλαβείς οργανισμούς που περιλαμβάνονται στην ισχύουσα εθνική και ενωσιακή φυτοϋγειονομική νομοθεσία.

Επιπρόσθετα και ανάλογα με την σημασία σε περιφερειακό ή εθνικό επίπεδο, μπορούν να εξεταστούν και άλλες ιολογικές ασθένειες. Για τους φυτοϋγειονομικούς ελέγχους μπορούν να εφαρμοστούν όλα τα εγκεκριμένα επιστημονικά πρωτόκολλα, όπως η βιολογική δοκιμή με φυτά δείκτες, η ορολογική δοκιμή (ELISA) ή οι μοριακές (PCR, rtPCR, NGS) τεχνικές.

Συνιστάται να διατηρούνται μόνο εκείνα τα άτομα - πρέμνα που αποδεικνύονται απαλλαγμένα από επιβλαβείς οργανισμούς. Ωστόσο, σε ορισμένες περιπτώσεις, για παράδειγμα εάν ο αρχικός πληθυσμός της ποικιλίας είναι σε μεγάλο βαθμό / ποσοστό μολυσμένος από επιβλαβή / είς οργανισμό / ούς και είναι δύσκολο να εντοπιστούν υγιή άτομα - πρέμνα, δικαιολογείται η εφαρμογή των πρωτοκόλλων εξυγίανσης. Αυτό μπορεί να γίνει με θερμοθεραπεία ακολουθούμενη από καλλιέργεια κορυφής βλαστού ή κορυφαίου μεριστώματος. Σε κάθε περίπτωση, ακόμη και με εξυγιασμένους κλώνους, οι έλεγχοι πρέπει να διεξάγονται σύμφωνα με τη διαδικασία που περιγράφεται στο δεύτερο στάδιο.

Ακολουθώντας το σχήμα αυτό, μόνο υποψήφιοι υγιείς κλώνοι θα μεταφερθούν στους διαδοχικούς κύκλους δοκιμών (δεύτερο και τρίτο στάδιο).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ

Ιδιαίτερο/α χαρακτηριστικό/ά αξιολόγησης/ελέγχου υποψήφιου κλώνου (σύμφωνα με την απόφαση του Διεθνούς Οργανισμού για την Άμπελο και τον Οίνο (ΟΙΥ) VITI 564A-2017: Διαδικασία για την κλωνική επιλογή της αμπέλου)

Το παρόν Παράρτημα αποτελεί αφενός κατευθυντήρια οδηγία για τους ενδιαφερόμενους να διενεργήσουν κλωνική επιλογή και αφετέρου εφαρμόζεται κατά τον επίσημο έλεγχο της περ. α) του άρθρου 4 της παρούσας απόφασης.

Α. Χαρακτήρες που αναφέρονται στο μέρος Α του Παραρτήματος Ι του άρθρου 5 της 1649/89081/22.06.2018 υπουργικής απόφασης «Τεχνικός Κανονισμός για τον καθορισμό των χαρακτηριστικών και των ελαχίστων προϋποθέσεων για τον έλεγχο ποικιλιών αμπέλου (Vitis L.) σε συμμόρφωση προς την Οδηγία 2004/29/ΕΚ, (ΕΕ L 71, 10.03.2004, σ. 22) και άλλες εθνικές διατάξεις» (Β' 2816)" και στον βαθμό που δεν διαφοροποιούν τον υποψήφιο προς εγγραφή κλώνο από την ποικιλία ή το υποκείμενο που ανήκει (ως χαρακτήρες απόδοσης).

α/α	Χαρακτήρας	Κωδικός CPVO	Κωδικός ΟΙΥ
1.	μέγεθος σταφυλής	32	
2.	πυκνότητα της σταφυλής	33	204

Β. Χαρακτήρες που αναφέρονται στο μέρος Β του Παραρτήματος Ι του άρθρου 5 της 1649/89081/22.06.2018 απόφασης και στον βαθμό που δεν διαφοροποιούν τον υποψήφιο προς εγγραφή κλώνο από την ποικιλία ή το υποκείμενο που ανήκει (ως χαρακτήρες απόδοσης).

α/α	Χαρακτήρας	Κωδικός CPVO	Κωδικός ΟΙΥ
1.	Χρόνος έκπτυξης οφθαλμών	1	301
2.	Χρόνος έναρξης ωρίμανσης της ράγας (περκασμός)	31	303
3.	Ράγα (μέγεθος)	35	

Γ. Χαρακτήρες που αναφέρονται στο μέρος Γ του Παραρτήματος Ι του άρθρου 5 της 1649/89081/22.06.2018 απόφασης.

α/α	Χαρακτήρας	Κωδικός CPVO	Κωδικός ΟΙΥ
1.	Ημερομηνία πλήρους ανθήσεως		302
2.	Ωριμότητας (τεχνολογική)		304
3.	Ανθεκτικότητα ή ευαισθησία στην χλώρωση από έλλειψη σιδήρου (υποκείμενα)		401

4.	Ανθεκτικότητα ή ευαισθησία στην αλατότητα (υποκείμενα)		402
5.	Ανθεκτικότητα ή ευαισθησία στην ξηρασία (υποκείμενα)		403
6.	Ανθεκτικότητα ή ευαισθησία στον περονόσπορο		452
7.	Ανθεκτικότητα ή ευαισθησία στο ωίδιο		455
8.	Ανθεκτικότητα ή ευαισθησία στο βοτρυτή		458
9.	Ανθεκτικότητα ή ευαισθησία στην ευτυπίωση		460
10.	Ανθεκτικότητα ή ευαισθησία στην φυλλόβιο μορφή φυλλοξήρας (υποκείμενα)		461
11.	Ανθεκτικότητα ή ευαισθησία στην ριζόβιο μορφή φυλλοξήρας (υποκείμενα)		462

Δ. Χαρακτήρες που αναφέρονται στο μέρος Δ του Παραρτήματος Ι του άρθρου 5 της 1649/89081/22.06.2018 απόφασης.

α/α	Χαρακτήρας	Κωδικός CPVO	Κωδικός ΟΙΥ
1.	Σακχαροπεριεκτικότητα γλεύκους (οινοποιήσιμες, επιτραπέζιες)		505
2.	Ογκομετρούμενη οξύτητα (οινοποιήσιμες, επιτραπέζιες)		506
3.	pH		-
4.	Δείκτης ολικών φαινολών (για τις ερυθρές ποικιλίες)		-

Ε. Χαρακτήρες που δεν περιλαμβάνονται στο παράρτημα Ι του άρθρου 5 της 1649/89081/22.06.2018 απόφασης.

1. ζωνρότητα των βλαστών (Κωδικός ΟΙΥ 351),
2. γεύση ράγας και χυμού,
3. αριθμός σταφυλών ανά βλαστό,
4. απόδοση ανά πρέμνο,

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 3 Μαρτίου 2020

Ο Υπουργός

ΜΑΥΡΟΥΔΗΣ ΒΟΡΙΔΗΣ

ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

Το Εθνικό Τυπογραφείο αποτελεί δημόσια υπηρεσία υπαγόμενη στην Προεδρία της Κυβέρνησης και έχει την ευθύνη τόσο για τη σύνταξη, διαχείριση, εκτύπωση και κυκλοφορία των Φύλλων της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ), όσο και για την κάλυψη των εκτυπωτικών - εκδοτικών αναγκών του δημοσίου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα (ν. 3469/2006/Α' 131 και π.δ. 29/2018/Α' 58).

1. ΦΥΛΛΟ ΤΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ (ΦΕΚ)

- Τα **ΦΕΚ σε ηλεκτρονική μορφή** διατίθενται δωρεάν στο **www.et.gr**, την επίσημη ιστοσελίδα του Εθνικού Τυπογραφείου. Όσα ΦΕΚ δεν έχουν ψηφιοποιηθεί και καταχωριστεί στην ανωτέρω ιστοσελίδα, ψηφιοποιούνται και αποστέλλονται επίσης δωρεάν με την υποβολή αίτησης, για την οποία αρκεί η συμπλήρωση των αναγκαίων στοιχείων σε ειδική φόρμα στον ιστότοπο **www.et.gr**.

- Τα **ΦΕΚ σε έντυπη μορφή** διατίθενται σε μεμονωμένα φύλλα είτε απευθείας από το Τμήμα Πωλήσεων και Συνδρομητών, είτε ταχυδρομικά με την αποστολή αιτήματος παραγγελίας μέσω των ΚΕΠ, είτε με ετήσια συνδρομή μέσω του Τμήματος Πωλήσεων και Συνδρομητών. Το κόστος ενός ασπρόμαυρου ΦΕΚ από 1 έως 16 σελίδες είναι 1,00 €, αλλά για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο (ή μέρος αυτού) προσαυξάνεται κατά 0,20 €. Το κόστος ενός έγχρωμου ΦΕΚ από 1 έως 16 σελίδες είναι 1,50 €, αλλά για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο (ή μέρος αυτού) προσαυξάνεται κατά 0,30 €. Το τεύχος Α.Σ.Ε.Π. διατίθεται δωρεάν.

• Τρόποι αποστολής κειμένων προς δημοσίευση:

Α. Τα κείμενα προς δημοσίευση στο ΦΕΚ, από τις υπηρεσίες και τους φορείς του δημοσίου, αποστέλλονται ηλεκτρονικά στη διεύθυνση **webmaster.et@et.gr** με χρήση προηγμένης ψηφιακής υπογραφής και χρονοσήμανσης.

Β. Κατ' εξαίρεση, όσοι πολίτες δεν διαθέτουν προηγμένη ψηφιακή υπογραφή μπορούν είτε να αποστέλλουν ταχυδρομικά, είτε να καταθέτουν με εκπρόσωπό τους κείμενα προς δημοσίευση εκτυπωμένα σε χαρτί στο Τμήμα Παραλαβής και Καταχώρισης Δημοσιευμάτων.

- Πληροφορίες, σχετικά με την αποστολή/κατάθεση εγγράφων προς δημοσίευση, την ημερήσια κυκλοφορία των Φ.Ε.Κ., με την πώληση των τευχών και με τους ισχύοντες τιμοκαταλόγους για όλες τις υπηρεσίες μας, περιλαμβάνονται στον ιστότοπο (**www.et.gr**). Επίσης μέσω του ιστότοπου δίδονται πληροφορίες σχετικά με την πορεία δημοσίευσης των εγγράφων, με βάση τον Κωδικό Αριθμό Δημοσιεύματος (ΚΑΔ). Πρόκειται για τον αριθμό που εκδίδει το Εθνικό Τυπογραφείο για όλα τα κείμενα που πληρούν τις προϋποθέσεις δημοσίευσης.

2. ΕΚΤΥΠΩΤΙΚΕΣ - ΕΚΔΟΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ

Το Εθνικό Τυπογραφείο ανταποκρινόμενο σε αιτήματα υπηρεσιών και φορέων του δημοσίου αναλαμβάνει να σχεδιάσει και να εκτυπώσει έντυπα, φυλλάδια, βιβλία, αφίσες, μπλοκ, μηχανογραφικά έντυπα, φακέλους για κάθε χρήση, κ.ά.

Επίσης σχεδιάζει ψηφιακές εκδόσεις, λογότυπα και παράγει οπτικοακουστικό υλικό.

Ταχυδρομική Διεύθυνση: Καποδιστρίου 34, τ.κ. 10432, Αθήνα

Ιστότοπος: **www.et.gr**

ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ: 210 5279000 - fax: 210 5279054

Πληροφορίες σχετικά με την λειτουργία του ιστότοπου: **helpdesk.et@et.gr**

ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΚΟΙΝΟΥ

Πωλήσεις - Συνδρομές: (Ισόγειο, τηλ. 210 5279178 - 180)

Πληροφορίες: (Ισόγειο, Γρ. 3 και τηλεφ. κέντρο 210 5279000)

Παραλαβή Δημ. Ύλης: (Ισόγειο, τηλ. 210 5279167, 210 5279139)

Αποστολή ψηφιακά υπογεγραμμένων εγγράφων προς δημοσίευση στο ΦΕΚ: **webmaster.et@et.gr**

Ωράριο για το κοινό: Δευτέρα ως Παρασκευή: 8:00 - 13:30

Πληροφορίες για γενικό πρωτόκολλο και αλληλογραφία: **grammateia@et.gr**

Πείτε μας τη γνώμη σας,

για να βελτιώσουμε τις υπηρεσίες μας, συμπληρώνοντας την ειδική φόρμα στον ιστότοπό μας.

